

Kjak

Hans Pauli Strøm
javnaðarmaður

Ætlar samgongan at sløkkja fyri Ráðgevingini í Keypmannahavn?

Fyri at neyðhalda um ein sparing uppá 100.000 kr á figgjarlógini er vandi fyri, at sosiala Ráðgevingin fyri føroyingar í Danmark dettur niðurfyri. Kyniska svarið frá landsstýriskvinnuni í almannamálum er, at ta ábyrgdina mugu onnur eiga, og at hon ikki dugur at siggja, at tað skal verða uppgávan “at integrera føroyingar í Danmark” (sí Dag og viku fríggjakvøldið).

Nógvir túsundtals føroyingar, lesandi ungdómur eins og fólk í sjúkuørindum, hava í áratíggjur fingið

holla hjálp og vegleiðing frá Ráðgevingini, sum heldur til í Føroyahúsinum í Keypmannahavn. Gjøgnum árin hava tær báðar sosialráðgevararnir uppbyggt slíka virðismikla fakliga vitan og royndir, so at onga aðra staðni kunnu fólk fáa ta hjálp, sum Ráðgevingin kann veita.

At lýsa teirra virksema hævdu tær 1786 mál í 2011. Ein triðingur kom úr Føroyum og hinir tveir frá føroyingum í Danmark. Útvið 33% av málunum snúðu seg um arbeiðs- og skattaviðurskifti,

25% um viðurskifti hjá før-oyskum sjúklingum og av-varðandi, 18% snúðu seg um ymisk lestrarviðurskifti, og tey síðstu 12% vóru um mál í samband við flyting landanna millum. Ein dag um vikuna eru tær á Sjúklingahotellinum Tórshavn.

Landsstýriskvinnan í almannamálaráðum skar 100.000 kr. burtur av játtanini hjá Ráðgevingini fyri 2012, svarandi til knappliga 10%. Almennamálaráðið ætlar at halda fast við sparingina eisini fyri 2013, umframt at onki verður givið fyri

prísvøkstur og sáttmála-hækkingar. Við hesum er Ráðgevingin hótt, tí longu er skorið inn á bein, eins og eginognin hjá sjálvsognarstovninum verður burtur fyri at dekkja hallið í hesum árinum.

Vónandi vinna vit og skil á asosialu smáligheitini, so játtanaruppskotið frá Almennamálaráðnum verður broytt og figgjarliga grundarlagið hjá hesum pinkulítla men ógviliga týðningarmikla stovni verður tryggjað.

Annika Olsen
landsstýriskvinna í almannamálum

Tað var ikki landsstýrið, ið skar játtanina til Ráðgevingina

Sambandsmaðurin á Fólkatíngið, Edmund Joensen, gevur í dag ilt av sær í viðmerking til málið um Ráðgevingina fyri føroyingar í Danmark. Heldur enn at leggja eftir mær, átti hann kanska at spurt partamannin Bárð Nielsen, hví hann sum formaður í figgjarnevndini valdi at skerja játtanina við 100.000 krónur. Tað vóru nevnliga hvørki eg ella landsstýrið, ið skóru játtanina til Ráðgevingina.

Vit eru øll góð við Ráðgevingina fyri føroyingar í Danmark, sum í 28 ár hevur veitt mongum sjúklingum og lesandi í Danmark kærkomin ráð og vegleiðing. Tí valdi eg eisini, at Ráðgevingin varðveitti sína játtan á góða millión, tá ið figgjarlógaruppskotið fyri 2012 varð borið í Løgtingið. Men tá uppskotið kom aftur úr Figgjarnevndini vóru 100.000 krónur færri til Ráðgevingina, við tí grundgeving, at neyðugt var at tálma út-reiðsluvøkstrinum.

Í dag er støðan tann, at Ráðgevingin illa fær hildið fram við verandi virksema, um ikki játtanin verður hækkað aftur á upprunastøðið. Hetta er harmiligt og álvarsamt. Sum eg greiddi frá í Degi og viku fríggjadagin, so fari eg beinanvegin at taka málið upp í landsstýrinum við tí endamálið at finna eina loysn, so Ráðgevingin kann halda fram við góða arbeiðinum.

Útsøgnin um, at vit ikki skulu ov nógv figgjarliga orku uppá at integrera føroyingar uttanlands var søgd við stóru fólkafráflytingini í huga, og serliga teimum ungu lesandi, ið vit ikki fáa heim aftur. Hetta var ikki ætlað sjúkum, ið hava bráðfeingis tørv á sosialfakligari ráðgeving.

Skulu vit raðfesta sosialfakliga ráðgeving til lesandi, má hetta somuleiðis koma lesandi í Aalborg, Århus, Odense, Esbjerg og sjálvsagt eisini í Føroyum til góða.

Ann Hovland
sj.rø.fr. á B 7

Hálvdeyð upp á eitt splittsekund

Fyri sløkum ári síðan frættust góð tíðindi í fjølmiðlunum, at B7-deildin á LSH nú skuldi blíva til eina deild, har borgarar úr øllum landinum, sum hævdu fingið ein evt. heilaskaða, skuldu koma: blíva kannaðir av fakfólki, skuldu fáa góða viðgerð og skuldu fáa neyðugu bráðfengisuppvending

Og nógv tiltøk vóru sett í verk hesum viðvíkjandi.

Okkara dagliga arbeiði á deildini byrjar við venjing frá morgunstundini av. Vit byrja árla við at venja: til morgunmatin, til Wc-gongd. Upp og niður, aftur og fram. Vit strekkja, boyggja, blása, gálva, gapa, geispa, ganga, gráta, flenna...you name it.

Venjing frá morgni til myrkurs

Frá morgni til myrkurs er venjing. Sjálvst um náttina er varislig venjing eftir førimuni. Og so til seinast syngja vit hjartans fegnar, saman við tí sjúka. - Gevandi løtur fyri báðar partar.

Samantvinnað í øllum hesum venjingum veita vit 1. floks sjúkrarøkt.

Fysio- og ergoterapeutar veita okkum góð ráð og vegleiðing um, hvørjar rørslur og kropslimir vit serliga skulu arbeiða við dagliga.

Talulærari kemur á gátt og gevur okkum stimbrandi hjálp.

Neurologur kemur úr DK nakrar ferð árliga, og leggur okkum lag á, hvat vit skulu eygleiða.

Strævin tíð uttan egið kamar

Og soleiðis fara hesir borgarar út út aftur í samfelagið eftir drúgvu tíð við venjing. Hetta

er ein sera strævin tíð fyri tann rakta borgaran. Hesi hava ikki sitt eigna kamar at hvíla seg í aftaná harða dagliga venjing, men mugu deila kamar við 2 ella 3 fyri teimum ókend fólk. Sum eru líka sjúk og kanska verri.

Og so teir raktu borgarar, sum í vikuvís mugu liggja á gongini aftanfyrir ein skerm í skýma-skotum vegna ov fáar stovur. Tað er so óvirðiligt. Og tryggin? Hvar bleiv hon av?

Ongin frískur borgari ynskir hesa viðferð. Ikki eg. Tað veit eg!

Ov fáar hendur

Tað, sum harmar okkum er,

at vit hava ov fáar hendur at lyfta hesa stóru uppgávu. Ov fá røktarstarvsfólk, fysio- og ergoterapeutar og talu-pedagogar.

B7 kemur ikki at liva upp til reglurnar í altjóða høpi, um ikki fleiri hendur/pengar verða játtaðir. Vit røktarstarvsfólk megna ikki uppgávuna, sum frá líður.

Tað harmar okkum øll ferð eftir ferð at hoyra frá avvarðandi, at aftan á 14 dagar - sum tey eygleiða - so slaka vit upp á venjingina. Og tað er gott belegg fyri tí, tey siga: tí nýggj heilarakt koma á deildina, sum av góðum grundum krevja allar virknar hendur. Dag og dagliga møta

vit hesum borgarum, sum í ringasta føri upp á eitt splittsekund eru hálvdeyð, tvs. at hálvur kroppur teirra er deyður. Og nógv av teimum hava mist evnini at tosa.

Manglandi venjing eftir sjúkraviðgerðina

Greinin blívur ov long, um eg eisini skal greiða frá, um venjingartilboðum um landið. Har dumpa vit eisini

í altjóða høpi, vóru orðini frá lækna nú ein dagin, eg varisliga spurdi hann. Eitt álit fyri og annað eftir er skrivað nú í fleiri ár til politikkarar.

Nú eg havi "sovið" eina nátt aftaná, at hava skrivað og redigerað hesa grein, fellur mær fyri bróstið, hvussu lítið røktarstarvsfólk eru verd og vird hesum viðvíkjandi í alra manna eygum.